

Про заходи популяризації академічної доброчесності
на географічному факультеті
у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича
в 2025-2026 навчальному році.

З метою моніторингу стану впровадження Закону України «Про академічну доброчесність» та положень нового Кодексу академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, узагальнення практики його застосування, виявлення проблемних питань та визначення подальших напрямів удосконалення внутрішніх документів Університету у цій сфері підготовлено інформацію щодо заходів, здійснених у структурному підрозділі.

1. *Проведені заходи для ознайомлення працівників та здобувачів освіти з новим законодавством у сфері академічної доброчесності та положеннями нового Кодексу академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.*

Інформаційне забезпечення та оприлюднення: з метою забезпечення загальної доступності та прозорості нормативні матеріали з академічної доброчесності, Закон України «Про академічну доброчесність» та новий Кодекс академічної доброчесності та етики ЧНУ імені Юрія Федьковича були вчасно розміщені в електронному вигляді на офіційній веб-сторінці географічного факультету (<https://geo.chnu.edu.ua/diialnist/akademichna-dobrochesnist/>), а також на сторінках випускаючих кафедр. Для оперативного ознайомлення наочний друкований варіант документів висвітлено на спеціалізованому стенді з інформацією про академічну доброчесність у приміщенні географічного факультету.

Нормативно-кадрове забезпечення та регламентація: до посадових інструкцій усіх категорій науково-педагогічних працівників (асистентів, доцентів, професорів, завідувачів кафедр) та декана факультету внесено обов'язковий пункт щодо дотримання норм академічної доброчесності, під підпис ознайомлено кожного працівника. Також до Положення про географічний факультет внесено відповідні доповнення щодо дотримання та забезпечення принципів академічної доброчесності (протокол засідання Вченої ради факультету № 1 від 31.08.2026 р.).

Інтеграція в освітній процес: усі робочі програми навчальних дисциплін та силабуси, що реалізуються на географічному факультеті, оновлено та доповнено окремим обов'язковим розділом про академічну доброчесність із прямими посиланнями на відповідні нормативно-правові акти та внутрішні положення Університету.

Організаційно-роз'яснювальна робота: на засіданнях Вченої ради географічного факультету та засіданнях кафедр проведено роз'яснювальне обговорення ключових елементів нового Кодексу та вимог законодавства.

Кураторські години та зустрічі: зі здобувачами освіти бакалаврського та магістерського рівнів кураторами академічних груп проведені тематичні кураторські години щодо дотримання норм етики, правил цитування, запобігання плагіату та відповідальності за порушення академічної доброчесності.

Інструктажі перед сесіями та атестацією: Проведено інструктажі для студентів та аспірантів щодо самостійності виконання письмових, курсових та кваліфікаційних робіт із наголошенням на обов'язковості проходження перевірки на наявність текстових запозичень.

2. *Відповідальні особи або особи, які координують питання академічної доброчесності у структурному підрозділі.*

Комісія з етики та академічної доброчесності факультету: на географічному факультеті функціонує спеціально створена Комісія з етики та академічної доброчесності (<https://geo.chnu.edu.ua/diialnist/akademichna-dobrochesnist/>), яка є колегіальним органом, що здійснює координацію, моніторинг та розгляд питань, пов'язаних із дотриманням академічної етики та запобіганням порушенням.

Представництво та склад Комісії: до складу Комісії входять: представники від кожної випускаючої кафедри, голова профспілкового бюро працівників географічного факультету,

представники студентського самоврядування факультету, представники студентського профспілкового бюро.

Функції відповідальних осіб: члени Комісії та відповідальні особи на кафедрах здійснюють консультивання студентів і викладачів із питань дотримання норм етики, надають роз'яснення щодо правил оформлення запозичень, беруть участь у розгляді спірних ситуацій та контролюють процес перевірки кваліфікаційних і наукових праць на наявність текстових запозичень.

3. *Оновлення внутрішніх документів, положення, навчально-методичних матеріалів або процедури у зв'язку з прийняттям нового Кодексу.*

Навчально-методичні матеріали: у робочі програми навчальних дисциплін та силабуси потрібно було ввести уніфіковане формулювання розділу «Академічна доброчесність» із прямою актуалізацією гіперпосилань на новий Кодекс ЧНУ та оновлені рекомендації МОН України.

Методичні вказівки до виконання курсових, графічних та кваліфікаційних (дипломних) робіт потребують доповнення щодо: чітких правил цитування та оформлення джерел інформації, правил та меж дозволеного використання генеративних моделей штучного інтелекту (ChatGPT, gemini, Claude тощо) при обробці геоданих чи аналізі літератури.

Процедурні та організаційні зміни: оновлення типової форми Декларації про самостійність виконання роботи, яку здобувачі вищої освіти додають до випускних кваліфікаційних робіт бакалавра та магістра. Регламент перевірки на плагіат: Оптимізація та чітка регламентація графіку та етапів подачі наукових праць на перевірку через антиплагіатне програмне забезпечення до моменту офіційного захисту на засіданнях екзаменаційних комісій (ЕК).

4. *Проведені заходи, спрямовані на утвердження принципів академічної доброчесності, зокрема: семінари, тренінги, круглі столи, лекції, інформаційні зустрічі, кураторські години, консультації, інші просвітницькі та освітні заходи.*

Кафедра географії України та регіоналістики.

Професор Мирослав ЗАЯЧУК був учасником воркшопу "[Штучний інтелект сьогодні: як він допомагає людям і розвиває бізнес](#)"

Доц. Наталія ЗАБЛОТОВСЬКА прослухала ряд тренінгів на тему використання ШІ: "[ШІ на уроці географії: від карт до віртуальних подорожей](#)" "[Штучний інтелект у географічній освіті: як перетворити технологію на партнера, а не конкурента](#)" вчителя"

"[Практичні кейси доброчесного використання ШІ в освітній, педагогічній діяльності](#)"

Доц. Ольга Паланичко взяла участь у семінарі "[Автономні агенти штучного інтелекту: кейси застосування](#)"

18 грудня 2025 року викладачі та здобувачі кафедри географії України та регіоналістики прийняли участь в онлайн-вебінарі «Детекція ШІ та оновлений інтерфейс Strike Plagiarism» <https://geoukr.chnu.edu.ua/zdobuvachu-vyshchoi-osvity/akademichna-dobrochesnist/>

25.02.2026 року в рамках популяризації засад академічної доброчесності та перед підготовкою здобувачами освіти першого та другого рівнів вищої освіти ОП "Регіональний розвиток і просторове планування", "Гідрометеорологія" та "Гідрологія", матеріалів до участі у Щорічній науковій студентській конференції, доцентами кафедри Наталією ЗАБЛОТОВСЬКОЮ та Ольгою ПАЛАНИЧКО було проведено бесіду щодо особливостей запозичення наукових положень інших авторів та використання доробок ШІ у своїх наукових дослідженнях. <https://geoukr.chnu.edu.ua/zdobuvachu-vyshchoi-osvity/akademichna-dobrochesnist/>

Доцент кафедри Ольга ПАЛАНИЧКО взяла участь у воркшопі «Академічна доброчесність і ШІ: як розробити політику закладу освіти відповідно до нових вимог законодавства», організованому в межах проєкту Tech Edu Up спільно з Харківським кластером інформаційних технологій, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти та на міжнародній освітній платформі Ukraine Global Faculty. Навчання відбулося 24–26 червня 2026 року та передбачало 15 академічних годин (0,5 кредиту ЄКТС).

https://media.chnu.edu.ua/media/x2f5bks/akademichna-dobrochesnist-i-shi.pdf?_gl=1*2viu0i*_ga*Mzg5NDM1MDIuMTY5MDM5NTM3Mg..*_ga_Q6273NZQ6Z*_czE3ODkzODQ4MjEkbzExMCRnMSR0MTc4OTM4NDgzMiRqNDkkbDAkaDA.

https://media.chnu.edu.ua/media/g2yjeddc/akademichna-dobrochesnist-vorkshop.pdf?_gl=1*1l3zpj0*_ga*Mzg5NDM1MDIuMTY5MDM5NTM3Mg..*_ga_Q6273NZQ6Z*_czE3ODkzODQ4MjEkbzExMCRnMSR0MTc4OTM4NDgzMjZCRqMzckbDAkaDA.

Теми лекційних занять про академічну доброчесність включені до робочих програм навчальних дисциплін «Обробка результатів регіональних досліджень» (ОП «Регіональний розвиток і просторове планування», бакалавр), «Основи наукової діяльності» (ОП «Гідрометеорологія», бакалавр), «Методологія та організація наукових досліджень у гідрології» (ОП «Гідрологія», магістр).

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту.

11 вересня 2025 року відбулася зустріч зі здобувачами освіти спеціальності D3 «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня. Зустріч провела к. геогр. н., асистент кафедри та членкиня комісії з етики й академічної доброчесності Тетяна ЄМЧУК. За підсумками зустрічі учасники отримали стислу пам'ятку з базовими правилами цитування, переліком типових порушень та порадами щодо прозорого використання цифрових інструментів у навчанні. Матеріали зустрічі рекомендовано до використання у навчальних групах спеціальності D3 «Менеджмент» та під час підготовки письмових робіт і презентацій.

<https://ecogeo.chnu.edu.ua/novyny/povidomlennia-i-oholoshennia/akademichna-dobrochesnist-instrument-zabezpechennia-iaкости-osvity/>

29 жовтня 2025 р. в межах ОК «Основи наукових досліджень та академічна доброчесність», під час розгляду теми 9 «Академічна доброчесність і особливості її дотримання», відбулася зустріч здобувачів освіти (першого) бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності D3 «Менеджмент», ОПП "Менеджмент туристичної індустрії" із психологинею Центру життєстійкості Кариною КІРІЛІЧ (вул. Головна, 128), організована викладачем кафедри економічної географії та екологічного менеджменту доц. Костянтином НАКОНЕЧНИМ. <https://ecogeo.chnu.edu.ua/novyny/navchalnyi-protses/zaniattia-z-praktykuiuchym-fakhivtsem-psykholohichni-aspekty-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-adaptatsii-pershokursnykiv/>

26 лютого 2026 року, відбулася зустріч зі здобувачами освіти освітніх програм «Менеджмент туристичної індустрії» та «Географія», присвячена питанням академічної доброчесності. Захід провела членкиня Комісії з етики та академічної доброчесності Тетяна Ємчук на тему: «Академічна доброчесність: основи та цікаві факти». Для підвищення залученості студентів наприкінці заходу було проведено інтерактивну вікторину у форматі Kahoot. Захід модерувала гарант освітньої програми «Менеджмент туристичної індустрії» Валентина Підгірна, яка забезпечила організаційний супровід і конструктивну комунікацію з учасниками.

<https://ecogeo.chnu.edu.ua/novyny/povidomlennia-i-oholoshennia/zustrich-zi-zdobuvachamy-osvity-osvitnikh-prohram-menedzhment-turystychnoi-industrii-ta-heohrafiia-prysviachena-pytanniam-akademichnoi-dobrochesnosti/>

7 травня 2026 року відбулося чергове засідання студентського гуртка «Освіторія Хаб» (керівник - Ємчук Т.В.), присвячене актуальній темі: «Академічні стандарти та практики оформлення курсових робіт».

<https://ecogeo.chnu.edu.ua/novyny/povidomlennia-i-oholoshennia/zasidannia-studentskoho-hurtka-osvitoriia-khab/>

Викладачі кафедри географії та менеджменту туризму Бучко Ж.І., Круль Г.Я., Скутар Т.Д., Смик О.С. пройшли онлайн-курси «Академія ШІ для освітян від Google» ([сертифікати викладачів](#)), а також прослухали тренінг «ШІ для викладача», організований для викладачів ЧНУ.

Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії.

11 квітня 2025 р. гарант, члени робочої групи та куратори здобувачів бакалаврату за ОП «Географія», спеціальності 106 Географія, а також гарант і члени робочої групи за ОП «Геосистеми та Георизики», спеціальності 103 «Науки про Землю» зустрілись зі здобувачами

з метою ознайомлення їх із порядком вибору навчальних дисциплін на 2025–2026 навчальний рік та забезпечення академічної доброчесності під час формування індивідуальної освітньої та наукової траєкторії здобувача. <https://terra.chnu.edu.ua/oznajomlennya-z-proceduroyu-vyboru-navchalnyh-dyscyplin/>

4 листопада 2025 року відбулась зустріч з студентами спеціальності Середня освіта (Географія) (першого та другого рівня освіти), спеціальності Географія та Геосистеми та Георизики. Голова Ради Молодих Вчених географічного факультету Уляна Костюк провела інформаційну зустріч щодо академічної доброчесності. <https://terra.chnu.edu.ua/zustrich-z-zdobuvachamy-osvity-shhodo-akademichnoyi-dobrochesnosti/>

На 3 курсі спеціальності «Геосистеми та георизики» студенти слухають курс Академічна доброчесність. <https://drive.google.com/file/d/1GfI3yQrwar5WcN58i5CXLcRR01BLNcj3/view>

Кафедра геодезії, картографії та управління територіями.

8 грудня 2025 р. відбувся захід, присвячений темі академічної доброчесності, для здобувачів вищої освіти ОПП “Геодезія” спеціальність 193 «Геодезія та землеустрій». Організаторами та присутніми події були гаранті освітніх програм Дарчук К.В., Сухий П.О. та викладачі кафедри геодезії, картографії та управління територіями <https://geomapgis.chnu.edu.ua/studentu/akademichna-dobrochesnist/>

25 травня 2026 р. відбувся захід, присвячений темі академічної доброчесності, для здобувачів вищої освіти спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». У рамках роботи з формування культури академічної доброчесності на кафедрі геодезії, картографії та управління територіями відбулася інформаційно-просвітницька зустріч зі здобувачами вищої освіти, під час якої обговорено основні принципи академічної доброчесності та їх значення в освітньому процесі. Окремо обговорено положення Закону України «Про академічну доброчесність», відповідальність за порушення встановлених принципів та важливість формування атмосфери взаємної довіри, чесності й відповідальності серед усіх учасників освітнього процесу <https://geomapgis.chnu.edu.ua/studentu/akademichna-dobrochesnist/>

5. *Виявлення випадків порушення академічної доброчесності; які види порушень трапляються найчастіше; які заходи реагування застосовувалися; які труднощі виникають під час виявлення, фіксації та розгляду можливих порушень; чи потребують передбачені Кодексом академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича процедури додаткового роз’яснення або вдосконалення.*

У 2025 році відбулось засідання комісії з етики та академічної доброчесності географічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича (протокол №1 від 09.10.2025 р.) з приводу анонімного звернення в «Скриньку довіри». Комісія детально розглянула звернення і ухвалила рішення куратору академічної групи розглянути дане питання на загальних зборах академгрупи за участі завідувача кафедри, голови комісії з етики та доброчесності та профільного заступника декана. Після чого, на зборах академгрупи відбулось обговорення анонімного звернення зі студентами. (<https://drive.google.com>).

6. *Основні проблеми та виклики, які виникають під час впровадження законодавства та нового Кодексу академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, зокрема організаційного, нормативного, методичного або кадрового характеру.*

Студенти активно використовують інструменти ШІ для генерації тексту, які система Turnitin наразі не виявляє як запозичення. Здобувачі освіти легко знаходять технічні способи обходу перевірок, через що звіти показують низький рівень запозичень, який не відображає реальної самостійності виконання робіт.

7. *Пропозиції щодо: подальшого розвитку культури академічної доброчесності в Університеті; удосконалення внутрішніх процедур; проведення загальноуніверситетських заходів; необхідної методичної, організаційної або інформаційної підтримки структурних підрозділів; інших заходів, які сприятимуть ефективному впровадженню нового Кодексу*

академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Забезпечити постійну самоосвіту викладачів і студентів щодо етичного та доброчесного використання інструментів штучного інтелекту в освітньому й науковому процесах.

Забезпечити систематичну перевірку наукових досліджень здобувачів на плагіат із проведенням додаткової роз'яснювальної роботи за потреби.

Проводити навчальні тренінги та воркшопи для викладачів і студентів з академічного письма, критичного мислення та виявлення фактів маніпуляцій із текстом.

Голова комісії з питань етики
та академічної доброчесності
географічного факультету,
доцент кафедри геодезії,
картографії та управління територіями

Антон МЕЛЬНИК

16.09.2026 р.